

มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะบริหารธุรกิจ
รายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการจัดการความรู้ คณะบริหารธุรกิจ
ด้านการผลิตบัณฑิต เรื่อง “การออกแบบและวิเคราะห์ข้อสอบ”
ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗
วันพุธ ที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗
ณ ห้องวิโรจน์ สุรสิทธิ์ บรรยาย ๒๐๑ ชั้น ๒ คณะบริหารธุรกิจ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย	ประธานกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา	กรรมการ
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัลลิกา ธรรมจริยาวัฒน์	กรรมการ
๔. อาจารย์สุรเชษฐ์ โชวเกียรติรุ่ง	กรรมการ
๕. อาจารย์ปทุมฉะ คางสว่าง	กรรมการ
๖. อาจารย์ปัทมา โอภาสพงษ์	กรรมการ
๗. นางสาวกนิษฐา สวัสดิ์เจริญศรี	กรรมการและเลขานุการ

ผู้ไม่เข้าประชุม

ไม่มี

เปิดประชุม เวลา ๑๓.๑๕ น.

วาระที่ ๑ เรื่องแจ้งที่ประชุมเพื่อทราบ

ประธานฯ แจ้งที่ประชุมทราบว่า คณะกรรมการดำเนินการจัดการความรู้ ที่ดำเนินการด้านการผลิตบัณฑิต ได้เข้าร่วมการดำเนินการจัดการความรู้ ในระดับมหาวิทยาลัยด้านการผลิตบัณฑิต เรื่อง การออกแบบและการวิเคราะห์ข้อสอบด้วย

วาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖

- ประธานฯ ขอให้ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖

มติ ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาแล้ว มีมติรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ และ
โดยไม่มีแก้ไข

วาระที่ ๓ เรื่องที่เสนอให้ที่ประชุมพิจารณา

การจัดการความรู้ ด้านการผลิตบัณฑิต เรื่อง “การออกแบบและวิเคราะห์ข้อสอบ”

คณะกรรมการฯ เสนอข้อมูลจากที่ได้เข้าร่วมการดำเนินการจัดการความรู้ ในระดับมหาวิทยาลัยด้านการผลิตบัณฑิต เรื่อง การออกแบบและการวิเคราะห์ข้อสอบ ในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ นั้น รศ.ดร.บุญชวลทองประยูร รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย ประธานคณะกรรมการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัย

รามคำแหง กล่าวว่า “การออกข้อสอบและการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นสิ่งจำเป็นแต่ได้ละเลยไม่ได้ให้ความรู้แก่คณาจารย์รุ่นใหม่มานานแล้ว จึงขอให้ผู้เข้าร่วมอบรมพัฒนาตนเองโดยเข้าร่วมอบรมอย่างต่อเนื่อง” ซึ่งได้เชิญ รศ.ดร.สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้มาร่วมกันวิพากษ์ ปรับปรุง เรื่องแนวทางการออกข้อสอบและการวิเคราะห์ข้อสอบ คณะกรรมการฯ เสนอที่ประชุมถึงการให้ความรู้ของ รศ.ดร.สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ ได้พูดถึงประเด็นสำคัญ ๓ ประเด็นดังนี้

๑. ลักษณะของข้อสอบที่ดีมีอะไรบ้าง
๒. หลักการเขียนข้อสอบ ซึ่งจะแยกเป็น ๓ ข้อ
  - ๒.๑ หลักทั่วไปในการออกข้อสอบ
  - ๒.๒ ข้อสอบแบบเลือกตอบ ซึ่งยากที่สุด
๓. การวิเคราะห์ข้อสอบ

ประเด็นแรก...ลักษณะของข้อสอบที่ดีมีอะไรบ้าง

๑. ความเที่ยงตรง (Validity) เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดของเครื่องมือจัดเป็นอันดับแรก กล่าวคือ คุณลักษณะของข้อสอบที่สามารถวัดในสิ่งที่เราต้องการวัดได้ถูกต้องตรงตามที่เราต้องการ
๒. ความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นการวัดกี่ครั้ง คะแนนจะเท่าเดิมคงที่ค่อนข้างสูง เพราะไม่เช่นนั้นจะไม่รู้ว่าคะแนนครั้งไหนเป็นตัววัด ทั้งนี้ความสัมพันธ์ระหว่างความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นเป็นดังนี้ ความเชื่อมั่นสูงไม่จำเป็นต้องมีความเที่ยงตรงสูง แต่เครื่องมือวัดที่ดีที่สุดจะมีความเที่ยงตรงสูง และความเชื่อมั่นสูง
๓. ความเป็นปรนัย มีความหมาย ๓ ข้อ
  - ๓.๑ คำถามต้องชัดเจน อ่านคำถามแล้วเข้าใจตรงกัน
  - ๓.๒ ความเชื่อมั่น ตรวจสอบแล้วต้องได้คะแนนเท่าๆ กัน
  - ๓.๓ ต้องแปลความหมายของคะแนนได้ชัดเจน

และในการประชุมวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๖ ครั้งที่ ๒ รศ.ดร.สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ ได้พูดถึงหลักการเขียนข้อสอบโดยเลือกข้อสอบแบบปรนัยมาเป็นตัวอย่าง เพราะนอกจากจะตั้งคำถาม ๑๒๐ คำถามแล้ว ยังต้องคิดตัวเลือกอีก ๔๐๐ ถึง ๕๐๐ ตัวเลือก แบ่งเป็น ๑ คำถาม ๑ คำตอบ ส่วนที่เหลือเป็นตัวลวง

หลักการเขียนคำถาม

๑. เขียนได้ประโยคคำถามและได้ใจความสมบูรณ์
๒. เน้นจุดที่จะถามให้ชัดเจน
๓. ถามได้ตรงตามเนื้อหาที่ต้องการ
๔. ถามในสิ่งที่เป็นแบบอย่างในทางที่ดีหรือเป็นประโยชน์
๕. ถามให้ใช้ความคิด
๖. อย่าใช้ภาษาฟุ่มเฟือย
๗. ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัยของผู้สอบ
๘. ไม่ควรใช้คำถามปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ
๙. ใช้คำถามยั่วๆ ชวนให้คิด
๑๐. หลีกเลี่ยงความยากที่ไม่จำเป็น

หลักการเขียนตัวเลือก

๑. ตัวเลือกต้องมีความเป็นเอกพันธ์
  - เป็นเรื่องเดียวกัน
  - มีทิศทางเดียวกัน

๒. ใช้ตัวเลือกที่เป็นไปได้
๓. หลีกเลี่ยงตัวเลือกแบบปลายเปิด ปลายปิด
๔. ตัวเลือกควรเป็นอิสระ ขาดจากกัน
๕. ไม่ควรใช้ข้อความซ้ำๆ กัน ในแต่ละตัวเลือก
๖. เรียงลำดับตัวเลือกในทิศทางเดียวกัน
๗. ตัวถูก-ผิด ต้องถูกผิดตามหลักวิชา
๘. ใช้ตัวเลือกที่เด็กรู้จักและเข้าใจ
๙. หลีกเลี่ยงการแนะนำคำตอบ

ข้อเสียของการออกข้อสอบแบบตัวเลือก

๑. สร้างยาก
๒. ผู้สอบอาจตอบถูกโดยการเดา
๓. ไม่ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๔. ทำให้ผู้สอบเขียนหนังสือไม่เป็น

หลักการเขียนข้อสอบอัตนัย

ข้อสอบอัตนัย (Subjective) เป็นข้อสอบที่ต้องการให้ผู้ตอบอธิบาย รูปแบบของข้อสอบอัตนัย

๑. แบบไม่จำกัดคำตอบ
  - เน้นเสรีภาพในการแสดงออก
  - ยั่วยุให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๒. แบบจำกัดคำตอบ
  - ต้องการคำตอบที่เฉพาะเจาะจง เป็นการจำกัดความคิดสร้างสรรค์

ข้อเสียของข้อสอบอัตนัย

๑. ตรวจยากที่จะให้คะแนนอย่างยุติธรรม
๒. ถ้ามได้ไม่ครอบคลุม
๓. ใช้เวลาในการตอบและตรวจนาน
๔. ก่อให้เกิดการตอบแบบเหวี่ยงแห (น้ำท่วมทุ่ง)
๕. คะแนนมักขึ้นอยู่กับความสามารถในการเขียน

ข้อเสนอแนะในการตรวจข้ออัตนัย

๑. ไม่ควรให้ผู้สอบเขียนชื่อในกระดาษคำตอบ
๒. ตรวจคำตอบทีละข้อ
๓. ไม่ย้อนกลับไปดูคะแนนข้อที่ตรวจไว้แล้ว
๔. ไม่ควรให้คะแนนโดยยึดความถูกต้องทางภาษาเป็นหลัก
๕. ถ้าเป็นไปได้ควรให้ผู้อื่นช่วยตรวจสอบผลการตรวจให้คะแนน
๖. ควรเขียนข้อวิจารณ์ลงบนกระดาษคำตอบของผู้สอบ
๗. การตรวจให้คะแนนต้องกระทำอย่างตั้งใจ และให้ระวังเรื่อง central tendency error

นำมาวิเคราะห์กับตัวอย่างข้อสอบกระบวนวิชา HRD ๓๑๐๘ หลักการจัดการความรู้ ซึ่งได้มาจากการเข้าประชุมในระดับมหาวิทยาลัย เป็นอัตนัย ๓ ข้อ และเป็นปรนัย ๗๐ ข้อ เหตุผลที่ใช้ข้อสอบของคณะพัฒนาศาสตร์พยากรณ์ เนื่องจากเป็นตัวอย่างข้อสอบที่มีทั้งอัตนัยและปรนัย เพราะตัวอย่างข้อสอบของคณะกรรมการดำเนินการจัดการความรู้ คณะบริหารธุรกิจ มีการออกข้อสอบเป็นอัตนัย จึงใช้ตัวอย่างมาวิเคราะห์ตามที่ รศ.ดร.สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ ได้พูดถึง

การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นเทคนิคการตรวจคุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อ โดยพิจารณาจาก

๑. ความยากง่าย โดยดูจากค่าตอบถูก-ผิด ตอบถูกมากแสดงว่าง่าย ตอบถูกน้อยแสดงว่ายาก และจะมีค่าเฉลี่ยต่ำ
๒. การหาค่าอำนาจจำแนก หมายถึงประสิทธิภาพของข้อคำถามในการแยกนักศึกษาออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำ หรือกลุ่มเก่งกับกลุ่มอ่อน ข้อสอบข้อใดก็ตามที่แยกกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนออกจากกันได้ได้อย่างเด็ดขาดแสดงว่ามีอำนาจจำแนกสูง ค่าอำนาจจำแนกใช้สัญลักษณ์แทนด้วย r ซึ่งจะมีค่า -๑ ถึง $+๑$

ส่วนวิธีการในการหาค่าอำนาจจำแนกมีหลายวิธี เช่น ใช้สูตรคำนวณอย่างง่าย ใช้ Pearson Product Moment Correlation หรือ Point Biserail Correlation ขึ้นอยู่กับข้อมูล

ที่ประชุมพิจารณาวิเคราะห์ข้อสอบกระบวนวิชา HRD ๓๑๐๘ หลักการจัดการความรู้ ซึ่งได้มาจากการเข้าประชุมในระดับมหาวิทยาลัย เป็นอัตรา ๓ ข้อ และเป็นปรนัย ๗๐ ข้อ ยังไม่สามารถสรุปข้อดีข้อเสียได้ให้นำมาพิจารณาในครั้งต่อไป โดยเข้ารับการอบรมจากมหาวิทยาลัยในครั้งต่อไปก่อน

ปิดประชุม เวลา ๑๔.๓๐ น.

(นางสาวกนิษฐา สวัสดิ์เจริญศรี)

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการดำเนินการจัดการความรู้ คณะบริหารธุรกิจ